Мобілізація в'язнів в Україні – За та Проти

Читать на русском

Мобілізація в'язнів в Україні – За та Проти

Народні депутати розглядають різні варіанти збільшення мобілізаційного потенціалу України. Протягом останніх тижнів з'явилися ініціативи щодо мобілізації інвалідів певних категорій, відбувалося зондування громадської думки щодо можливого призову українців з-за кордону та мобілізації в'язнів.

Останню ідею депутати навіть окремо обговорювали разом з головкомом Валерієм Залужним на засіданні профільного парламентського комітету минулого тижня. Військове командування має свої зауваження, але принципово не проти. Утім, реальність набагато складніша. Чому до залучення в'язнів потрібно підходити вкрай обережно, читайте у матеріалі видання "Апостроф".

Ідея не нова

Про в'язнів в контексті Збройних сил згадують не вперше. Утім, тоді, після повномасштабного нападу з боку росіян мова йшла виключно про добровольців. Ще у березні 2022 року Верховна Рада ухвалила зміни до Кримінального процесуального кодексу. Згідно з ними, під час воєнного стану особи, які перебувають під вартою в очікуванні вироку, можуть попросити про скасування арешту, після чого мобілізуються.

Це, однак, не поширюється на звинувачених у держзраді, вбивстві, зґвалтуванні та інших тяжких злочинах. Щодо уже засуджених був інший механізм – прискорене помилування від Президента. Так, у перші місяці повномасштабного вторгнення Президент України помилував 363 засуджених.

Серед інших тоді до Сил оборони приєдналися засуджений за організацію нападу на херсонську активістку Катерину Гандзюк Сергій Торбін, обвинувачені у вбивстві журналіста Павла Шеремета Андрій Антоненко та військовий медик Яна Дугар, а також принаймні троє бійців сумнозвісного добровольчого підрозділу "Торнадо".

"Найбільш пам'ятний для мене особисто випадок – друг Іранець (Справжнє ім'я – Віктор Панаско – ред.), який сидів за статтею 115 ч.2, тобто групове вбивство, але мав досвід в АТО. Його випустили, він пішов воювати і геройськи загинув. Тобто такі приклади є", – каже "Апострофу" старший лейтенант ЗСУ, кавалер ордену Богдана Хмельницького, експерт Аналітичної групи "Левіафан" Микола Мельник.

Та згодом залучення ув'язнених до Збройних сил поступово зійшло нанівець.

"Після цього помилувань не було. Були звільнення по 616 статті КВК – тих, у кого ще немає терміну покарання, їх звільняли за прокурорським клопотанням. Але кількість бажаючих йти воювати серед засуджених не зменшилася. Механізм звільнення по умовно-достроковому також слабко працює. Прокуратура часто вигадує причини не задовольняти клопотання і є кілька випадків коли люди, пішли захищати Україну тільки після звільнення. Але і тут є проблеми. Їм доводиться приховувати, що вони колишні засуджені, іншими шляхами домовлятися, щоб їх взяли", – каже в коментарі "Апострофу" правозахисник, голова правління фонду "Допомога в'язням України" Олег Цвілий.

Відбір в'язнів

Власне мобілізація в'язнів у класичному вигляді, на думку, опитаних експертів, є не надто вдалою ідеєю. Зрештою, навіть росіяни не зважувалися на такий крок через непрогнозованість наслідків.

"Якщо зараз пропонувати людям, які без бойового досвіду, але з бажанням долучитися до Збройних сил України, до цього треба ставитися дуже обережно, щоб не перенести практики, які існують у кримінальному світі, в армію. Це дуже тонкі матерії – якщо статут та армійські практики відійдуть на другий план поряд із воровськими законами, це буде крах ЗСУ", – вважає Микола Мельник.

З цих же причин не можна створювати окремі підрозділи з ув'язнених. Тим більше, Україні не потрібен свій "Пригожин".

Разом з тим, колишні в'язні за правильного підходу можуть бути корисними у Збройних силах. Можливий сценарій – відновити рекрутинг добровольців з в'язниць. Але і тут потрібна делікатність.

"У моїй роті були раніше засуджені особи, причому, не один. Але хтось з ними вміє працювати, хтось не вміє. І жодним чином не можна таких людей нав'язувати офіцерам, які цього не хочуть, бо це може призвести до розвалу підрозділу", – говорить Микола Мельник.

За його словами, важливо запитувати думку командирів підрозділу щодо готовності взяти до себе колишнього в'язня. Також не варто допускати концентрації навіть кількох в'язнів в одному підрозділі.

Щодо відбору добровольців у місцях позбавлення волі, опитані експерти сходяться на думці: до кожного окремого в'язня слід підходити індивідуально. Із залученням психологів, поліграфу та ретельним збором даних про в'язня.

"Як варіант, можна створити комісію, і не лише з пенітенціарних співробітників, а й з числа громадськості. У людини можуть бути різні негарні вчинки, про які не скаже ні адміністрація, ні справа. Самі ж засуджені, які роками були з людиною в камері, теж мають дати характеристику. При цьому, не завжди "тяжкість" статті може бути визначальною", – підкреслює Олег Цвілий.

Скільки можна набрати

Дані про точну кількість в'язнів в Україні наразі є закритими. Станом на початок 2021 року у місцях позбавлення волі перебувало 49 823 особи. Сьогодні, за оцінками експертів, їх дещо більше.

"Всього в'язнів близько 65 тисяч по всій Україні. З них близько 20 тисяч – ув'язнені, які ще не мають вироків. Вони сидять по слідчих ізоляторах, – зазначає в коментарі "Апострофу" голова Державної пенітенціарної служби України у 2014 році Сергій Старенький, – залишається 40-45 тисяч засуджених по виправних установах. З них дві третини – раніше судимі. 2,5-3 тис. – засуджені до довічного позбавлення волі. Десь 4 тисячі – жінки та неповнолітні. Також до 4 тисяч – хворі на туберкульоз, інваліди тощо. Тобто тих, кого теоретично можна було мобілізувати, назбирається десь 30 тисяч. Але якщо відкинути раніше судимих, засуджених за особливо тяжкі злочини, то за моєю оцінкою, примусово мобілізувати можна 10-15 тисяч чоловік".

Кількість в'язнів, які бажають добровільно піти на фронт, звісно, набагато менша, але достатня.

"В кожній колонії, а їх до сотні на підконтрольній Україні території, знайдеться по 20-30 якісних чоловік. Отже, всіх разом може назбиратися до 3 тисяч", – переконаний Олег Цвілий.

Ще одна категорія – умовно засуджених до покарань без позбавлення волі. За словами експерта, таких в Україні близько 70 тисяч.

"Але ТЦК самі не мобілізують таких людей. У них, так розумію, є внутрішня інструкція не набирати тих, зараз перебуває під кримінальним переслідуванням. Деякі з них були мобілізовані добровольцями. Вони просто потім поінформували Службу пробації про те, що служать", – додає Сергій Старенький.

І ще один важливий аспект – кримінальні авторитети принаймні не перешкоджають бажаючим приєднатися до ЗСУ. За словами, Олега Цвілого, у Херсоні, Мелітополі, Бердянську, а також у Сумах колишні в'язні активно долучалися до спротиву російським військам.

"Якщо ми беремо кримінальний світ, то українських за національністю злодіїв у законі вкрай мало. Один з них – Сергій Іванович Лисенко (Лера Сумський). Саме він дав команду допомагати Збройним Силам і допомагати територіальній обороні зупиняти наступ на Сумщину. Потім коли була розмова злодіїв в законі на міжнародному рівні, Льорі дорікали, чому він поліз. І він відстояв свою думку перед великим загалом грузинських, російських та інших злодіїв. Тобто "генерали злочинного світу" давно вже визначилися", – розповідає Олег Цвілий.

Довідка: Сергій Лисенко вважається найбільш впливовим злодієм в законі, що має вплив в Україні. Наразі перебуває за кордоном. Загалом відсидів за гратами 23 роки. В різний час йому приписували контроль над нелегальним ігровим бізнесом, виробництвом контрафактного алкоголю, торгівлю наркотиками та зброєю.

Без "батога" ніяк

Аби колишні в'язні були більш дисциплінованими, також необхідно створити механізм їх повернення назад до в'язниці у випадку ексцесів.

"Потрібен правовий механізм відкликання з армії назад. Наприклад, ввести для них конкретну відповідальність за відмову від виконання бойового наказу, тобто щоб тоді контракт скасовувався і людина поверталася назад на зону. Бо дуже багато осіб може скористатися цією можливістю просто щоб дійти до нуля, акуратно скласти зброю і перейти на сторону ворога", – переконаний Микола Мельник.

Помилувані президентом зараз вважаються такими, що відбули покарання. Щодо інших потрібне окреме рішення.

"Статус тих осіб, які будуть мобілізовані із колонії поки що не визначений. Їм відкладається подальше перебування, покарання чи вони звільняються від покарання остаточно? Скоріше за все, вони будуть звільнені від виконання покарання і якщо будуть скоювати інший злочин, то будуть нести відповідальність тільки за один. Додавати покарання – поки такого механізму немає", – додає Сергій Старенький.

Насамкінець, мобілізація в'язнів для участі в бойових діях – не єдина опція. Виправні установи також є зосередженням трудових ресурсів. Тих в'язнів, які залишаться за ґратами, можна використовувати також. Наприклад, для виробництва багатьох необхідних для фронту речей. Як розпорядиться цими можливостями влада, покаже найближчий час.

Автор: Роман Кот

Теги: Сергей Лысенко (Лера Сумской) | Старенький Сергей | Цвилый Олег | Мельник Николай | Панаско Виктор (Иранец) | Шеремет Павел | Гандзюк Катерина | Дугарь Яна | Антоненко Андрей | Торбин Сергей | засуджені | Осужденные | Залужный Валерий | Залужный | Мобилизация | Мобілізація | Заключенные | в'язні

Олексій Дем'яненко
РЕДАКТОР СТРІЧКИ НОВИН

15 січня 2024 г., 15:11 | Переглядів: 2564 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026 Мільярди на крові під маскою меценатства: як власник «Трухи» Володимир Литвин легалізує дубайські ка... #Труха #Аваков #Urban One

13.05.2026 Розшукуваний бізнесмен Борис Ушерович через кіпрсько-іспанський ландромат... #РЖД #Кипр #Кіпр

ЦЕНЗУРА — ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті | По переглядам | По коментарям

23:50 У Києві через сильну зливу величезна фура майже повністю пішла під воду
23:44 У Новоросійську та низці міст Краснодарського краю РФ оголосили загрозу атаки БпЛА, працює ППО
23:38 Прокуратура не виявила доказів вини Василя Тетері у справі його водія
23:32 Борги на 23 мільйони та затоплені судна: в Одесі продають державне геологічне підприємство
23:26 Суд роз'яснив правила КАС: адвокату Артему Питомцю відмовили у перегляді справи 2021 року через трирічний ліміт
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
23:20 Звинувачення у конфлікті інтересів: адвокатка з Волині програла суд проти КДКА через скаргу колишнього клієнта
23:14 У Київському ТЦК відреагували на скандал із побиттям ветерана війни Артема Мороза
23:08 «Прямі договори» замість Prozorro: як на Харківщині без торгів розподіляють мільйони на захист енергооб'єктів
23:02 Жінка з немовлям на руках намагалася відбити чоловіка від представників ТЦК
22:56 Україна розраховує на оновлення позиції США та залучення Європи до перемовин, — Зеленський
22:50 Створення злочинної організації та розтрата: перед судом постануть шість фігурантів справи Харківського ОВСЗ
22:45 **Ситуація на фронті: сталося 166 боєзіткнень, найбільше штурмів на Покровському та Гуляйпільському напрямках**
22:39 США посилюють імміграційні правила: іноземців зобов'яжуть виїхати з країни на час розгляду грин-карти
22:33 У провінції ДР Конго через спалах Еболи обмежили похорони та заборонили ритуали біля покійних
22:27 «Підступи до Донецька стають гарячішими»: батальйон Black Sky спалив військову вантажівку РФ
22:22 У Києві п'яний водій Audi протаранив припарковане авто на Подолі
22:16 Росія розпочала експорт війни: у Малі вперше збили російський «шахед»
22:10 **ЗАЕС два місяці живиться лише однією лінією: МАГАТЕ просить про локальне перемир'я для ремонту**
22:04 Апеляційні суди залишили в силі 12-річні вироки двом ґвалтівникам неповнолітніх на Кіровоградщині та Дніпропетровщині
21:58 Мадяр: Угорщина відкликала намір вийти з Міжнародного кримінального суду
21:52 Усик показав рекордну вагу в кар'єрі перед боєм з Верховеном у Єгипті
21:46 Нові правила бронювання опублікують до кінця травня, а влітку переглянуть статус усіх компаній, — Соболєв

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.